

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.442/2016/9.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Almásy Mária előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

F/G Partners Ügyvédi Társulás

(ügyintéző: dr. Fabók Andrásügyvéd)

Az alperes: I.rendű alperes

II.rendű alperes

Az alperes képviselője:

. Guzrán Barna I. r.

. Kovátsits László ügyvéd II. r.

A beavatkozók:

Alperesi beavatkozó I. r.

Alperesi beavatkozó II. r.

A beavatkozók képviselője:

jogtanácsos I. r.

. Kiss Csaba ügyvéd II. r.

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék 56.Pf.635.121/2015/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.P.89.729/2012/75.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek és a beavatkozóknak külön-külön 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesen 2001 októberében visszer műtétet végeztek az U. Kórházban, majd 2005. évben a korábban műtött szakaszon korrekciós

műtétet végeztek. Ezt követően a felperes panaszai kiújultak, a jobb alsó végtagjában fájdalmat érzett, lábdagadás, nehéz láb érzés jelentkezett. A házi orvos beutalása alapján az I. r. alperesnél vizsgálták, ahol diagnózisként a fekély, vagy gyulladás nélküli alsó végtagok visszértágulatait és vénás elégtelenséget állapítottak meg. A vélemény szerint artériás keringési zavar nincs, a felperes panaszra varicositas talaján kialakult vénás insufficientával magyarázható. A kezelő orvos II. kompressziós kezelést, 2x1 tabletta detralex szedését, szezonálisan venotonicum adását javasolta azzal, hogy a felperest évente kontrollra várják. A felperes ettől kezdve kompressziós harisnyanadrágot viselt. A felperes panaszai azonban nem múltak, ezért 2009. május 23. napján az O. Kft. rendelésén jelent meg, ahol műtéti beavatkozást javasoltak a jobb oldali durva reflux miatt, ami a panaszokat magyarázta. A felperest a házi orvos az U. Kórházba utalta, ahonnan átirányították a II. r. alpereshez, mert a felperesen a korábbi műtétet végző orvos (dr. K.S.) itt állt alkalmazásban. A II. r. alperes orvosa 2009. július 1. napján a véleményben leírta, hogy jelenleg sebészeti beavatkozást nem igényel, kontrollt pedig panasz esetén írt elő. A felperes ekkor nem közölte a vizsgáló orvossal, hogy korábban már más orvosnál járt, és az orvosi leleteket sem vitte magával. 2009. október 9. napján az E. Klinikán a felperesen endovénás lézerterápiát végeztek egy napos sebészeti ellátás keretében, a felperes jobb lábát érintő alsó végtagi vénás keringési panaszokat okozó varicositas miatt. A felperes a műtétet követő 2-3 hónap elteltével tünetmentessé vált, a panaszai teljesen megszűntek, visszafordíthatatlan károsodás nála nem alakult ki.

A kereseti kérelem és az ellenkérelmek

- [2] A felperes a módosított keresetében elsődlegesen vagyoni és nem vagyoni kárai egyetemleges megfizetésére kérte az alperesek kötelezését, másodlagosan csak a II. r. alperes marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperesek alkalmazásában álló orvosok felületesen és hiányosan állapították meg a diagnózist, műszeres vizsgálatokat nem végeztek és nem megfelelő kezelési módszert választottak. Ennek következményeként állandó fájdalmai voltak, a mindennapi élete is korlátozottá vált, irreverzibilis károsodásokat szenvedett, amelyek korlátozzák a mindennapi életvitelben.

- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatták a jogalapot és az összegszerűséget is. Az I. r. alperes arra hivatkozott, hogy helyes diagnózist állított fel és helyes kezelést alkalmazott. A II. r. alperes állította, hogy az általa elvégzett fizikális vizsgálat nem igazolt olyan elváltozásokat, amelyek további műszeres vizsgálat elvégzését indokolták volna. Arra is hivatkozott, hogy a felperes csak egy alkalommal jelent meg nála ambuláns vizsgálaton és 2009. július 1. napját követően már nem

kereste fel kontroll miatt. Mindketten elévülési kifogást is előterjesztettek.

- [4] A beavatkozók a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 795.000 forintot és annak törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes követelése nem évült el. Rámutatott arra, hogy a felperes gyógykezelésének folyamatában az alperesek részéről megállapítható a mulasztás, mert nem rendelték el a felperes tünetei okának felderítését célzó vizsgálatokat, a II. r. alperes pedig műszeres vizsgálatot nem végzett. Az ultrahangos vizsgálat elmaradása az Eütv.-ben előírt szolgáltatási kötelezettségre az elvárt gondossági követelmény teljesülésének hiányát jelenti, amely az alpereseknél a felperest vizsgáló kezelőorvosoknak felróható mulasztás. Az alperesek azzal a magatartásukkal, hogy nem az elvárható gondossággal jártak el a felperes gyógykezelése során, meghosszabbították a felperes betegségben töltött idejét, csökkentették a gyógyulási esélyét és mindez a gyors gyógyulás esélyének elméleti elvételt jelentette. A bíróság 400.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg, amely a felperest ért hátrányos következmények enyhítésére alkalmas, valamint a máshol elvégzett beavatkozásért kifizetett 395.000 forint megfizetésére is kötelezte az alpereseket.
- [6] Az alperesek és a II. r. beavatkozó fellebbezése, a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban abból téves jogi következtetést vont le. A perben az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján helyesen állapította meg, hogy az alperesek a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával látták el a felperest. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy az alperesek részéről nem volt jogellenes károkozó magatartás, ezért nem volt helye az alperesek orvosai által végzett kezelés körében az elvárható gondosság vizsgálatának; a károkozó magatartás hiánya önmagában a kereset jogalapjának hiányát jelenti, ami a kereset elutasítását eredményezi. Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak az alperesek elvárható gondosság körében kifejtett indokai sem helytállóak figyelemmel a szakértői vélemény megállapítására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati

kérelmet és annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen új határozat meghozatalát az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, másodlagosan a másodfokú bíróság, vagy az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság téves jogszabály értelmezésével és az ügyben keletkezett bizonyítékok nem megfelelő, vagy nem megfelelő súlyú értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes keresete nem alapos, az elsőfokú bíróság jogértelmezése a helyes, ezért a kereset elutasításának nem lett volna helye. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szakmai és etikai irányelvek betartása ellenére is megállapítható, hogy az előírt gondosság megsértésre került. Így utalt arra, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdésének a nem megfelelő értelmezésén alapul a másodfokú döntés, ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítélete megfelelően tartalmazza azt az indokolást, amely a kereset jogalapjában való helyt adást indokolja. Hivatkozott arra is, hogy az alperesek és a szakértők sem tudtak konkrét irányelveket, vagy szakmai szabályokat megjelölni, illetve a megjelölt szabályok és elvek nem az egészségügyi igazgatás által jóváhagyott és tudományos vizsgálatokkal, statisztikákkal alátámasztott szabályok és elvek. Emiatt nagy jelentősége van az Eütv. 77. §-ában előírt elvárható gondosságnak, és e körben az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, hogy mulasztottak az alperesek, amikor nem rendelték el az ultrahangos vizsgálatot, mert csupán a szemrevételezés mint módszer nem tökéletes és nem megbízható. Nem értett egyet azzal a másodfokú ítéleti megállapítással, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I. r. alperes terhére értékelte, hogy nem javasolt a konzervatív terápián kívül más terápiát a felperes részére, és hogy a diagnózist helyesen állapították meg. A szakértő nem cáfolta meg a műtétet elvégző és ultrahangos vizsgálatot is elvégző dr. R.I. megállapításait. A felperes erős fájdalomra panaszkodott, az alperesek vizsgálatai nem terjedtek ki a felperes panaszaira; ezért nem is állapítható meg, hogy az alperesek megfelelő gondossággal jártak el. A szakértői vélemény hiányos és ellentmondásos; így az anamnézissel kapcsolatos véleménye sérti a szakmai szabályokat. Utalt arra, hogy az adott esetben a szakmai szabályok és irányelvek alatt a szakmai szokásokat kell érteni, ennek a körvonalai határozatlanok, ezért ennek különös jelentőséget nem lehet tulajdonítani, és ezért fokozott jelentősége van a gondosság követelményének. A felperes orvosi dokumentáció átadásával kapcsolatos mulasztása azért nem bír jelentőséggel, mert a felperes joggal gondolhatta azt, hogy a háziorvosi beutaló alapján a szakorvos műszerrel is meg fogja vizsgálni a vénákat és helyes diagnózis felállításával helyes terápiát ír elő. Az elképzelhető, hogy a hiányzó dokumentumok ismeretében más döntést hoztak volna az alperesek, de az adott helyzetben is mulasztást követtek el és a nem megfelelő döntésük megalapozza a jogellenességet, valamint a nem elvárható gondosság megállapítását. A beutaló pótolja a másik orvos

szakvéleményét. Az alperesek orvosai nem megfelelően vizsgálták meg a felperest, nem a panaszaival, az anamnézisével és a beutalóval összhangban álló vizsgálatokat végezték el, nem megfelelő diagnózist állapítottak meg, állapotát helytelenül értékelték, nem a megfelelő terápiát alkalmazták. Mindezen mulasztások önmagukban elégségesek a felelősségük megállapításához, és nem lehet ezt semmissé tenni amiatt, hogy más orvost keresett fel a felperes.

- [8] Az alperesek és a beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték. A II. r. alperes arra is hivatkozott, hogy a felülvizsgálati kérelemből nem derül ki pontosan, hogy a felperes pontosan milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri, ezért a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának van helye.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [10] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [11] A Kúria a Pfv.2. számú végzésével a felperes felülvizsgálati kérelmének vagyoni kártérítésre vonatkozó részét hivatalból elutasította, mert a vitatott érték nem érte el a Pp. 271. §-ának (2) bekezdésében meghatározott értékhatárt.
- [12] A felperes felülvizsgálatában a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kártérítés elutasítására vonatkozó részében eljárási és anyagi jogszabályok megsértése folytán állította a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.
- [13] A II. r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálat kérelmi részét támadta és arra hivatkozott, hogy az nem felel meg a Pp. 272. § (2) bekezdésének, mert abból nem állapítható meg, hogy a felperes milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri. A felperes felülvizsgálata valóban tartalmaz olyan téves kérelmet - a másodfokú határozat hatályon kívül helyezése után az alperesi fellebbezés elutasítása -, amelynek teljesítése lehetetlen, de az elsőfokú ítélet kereset szerinti megváltoztatása kérhető volt a csatlakozó fellebbezésben írtakra figyelemmel, ugyanis a felperesnek volt csatlakozó fellebbezése, és annak kétféle kérelem része (keresetnek teljes mértékben történő helyt adás, másodlagosan a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének felemelése).
- [14] Az elsőfokú bíróság az ítéletének bevezető részében tévesen határozta meg, hogy a per a beavatkozók ellen is folyik; ténylegesen az alperesek ellen volt folyamatban a per, a

beavatkozók ellen nem, hiszen ők az alperesek perbehívása folytán léptek be a perbe, értelemszerűen beavatkozói minőségben.

- [15] A perben két ellentétes ítélet van, az elsőfokú ítélet marasztalta az alpereseket, míg a másodfokú bíróság elutasította a keresetet. Az elsőfokú bíróság ítélete eleve nem lehet jó döntés; aggálytalanként elfogadja azt a szakértői véleményt, amely azonban az alperesek kártérítési felelősségét nem alapozza meg. Ennek az az oka, hogy az elsőfokú bíróság rosszul határozta meg a bizonyítási kötelezettségeket és azokhoz kapcsoló bizonyítási tartalmakat. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem jelölte meg a károsult bizonyítási kötelezettségét és annak teljesítését, azonban az indokolás részletesen kitér az alperesek kimentésére. A felperes kártérítési igényt érvényesített, ezért a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdése szerinti anyagi jogi felelősségi szabályból, valamint a bizonyítási kötelezettségre irányadó Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően neki kellett bizonyítania, hogy az egészségi állapotában bekövetkezett kára az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben keletkezett. A kártérítési felelősségnek a fent megjelölt jogszabályban szabályozott három együttes feltétele közül bármelyik hiánya a kereset elutasításához vezet. Amennyiben a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tesz, akkor merül fel az alperest terhelő bizonyítási kötelezettség, a felróható magatartás alóli mentesülés érdekében; az egészségügyi szolgáltatónak kell bizonyítania, hogy az orvosi tevékenység végzése során úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható [Ptk. 339. § (1) bekezdés]. Ennek vizsgálata során az 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint az ellátásában résztvevőktől elvárható gondosságot, a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartását kell figyelembe venni.
- [16] Az elsőfokú ítélet két megállapítást is tesz az alperesek eljárásával kapcsolatban; megállapítja, hogy az alperesek szakmai, etikai szabályokat, irányelveket nem sértettek meg, és rámutat arra, hogy a nem kellően gondos eljárás jogi következménye a felróhatóság, az adott esetben ez abban áll, hogy a felperes fájdalmának okát nem derítették fel. Ez a fejtegetés önmagában is téves. A kártérítési felelősség kimentési feltételeit a bíróság a perben rendelkezésre álló szakmai megállapítások alapján maga dönti el és jogilag értékeli. A nem kellő gondosságnak a felróhatóság nem a következménye, hanem az maga.
- [17] Arról ugyanakkor az elsőfokú ítélet nem szól, hogy mi a felperes kára és melyik alperes azt mennyiben és mivel okozta. Az a kijelentés található a döntésben, hogy - aminek ugyanakkor szakmai alapja nincs - 2008. december 1. napja és 2009. október 9. napja között a felperes betegségben töltött idejét meghosszabbították,

gyógyulási esélyét csökkentették, ennek az elméleti esélyét vették el. Ezt erre vonatkozó szakmai megállapítás nélkül tette az elsőfokú bíróság.

- [18] A másodfokú bíróság ítéletében azt már jól mondta ki, hogy mindaddig, amíg a felperes nem bizonyította, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben őt a keresete szerinti összegű kár érte, addig az alpereseknek nincs mi alól kimenteni magukat. Utána azonban tévesen maga is a felróhatóságot vizsgálva utal arra, hogy ha az alperesek betartották az előírásokat, akkor az azt jelenti, hogy nem volt jogellenes magatartás, így eleve nincs okozati összefüggés, ugyanakkor arról, hogy a felperesnek keletkezett-e kára, arról nem szól, illetve ha nincs, miért nincs, de azt mondja, hogy így nem kell kimentésről beszélni, ha kellene, akkor pedig kimentette magát. A téves indokolás ellenére érdemben helyes a másodfokú bíróság elutasító döntése.
- [19] A keresetről való döntés a kártérítési felelősség feltételeinek helyes vizsgálata alapján történhet. Az adott esetben annak volt jelentősége, hogy a felperes, mint károsult a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette. A bizonyítási tehernek a Pp. 3. §-a (3) bekezdésében foglalt szabálya értelmében a bizonyítás sikertelensége a törvény eltérő rendelkezése hiányában a kötelezett fél, adott esetben a felperes terhére értékelendő. Az alpereseknek - eltérő időben és eltérő módon - végzett kezelési tevékenységének szakszerűtlen, hibás voltát és az azokkal okozott károsodást - ami csak egészségkárosodás lehet - nem lehet megállapítani a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. A Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott három felelősségi feltétel egyike sincs bizonyítva, jóllehet egynek a hiánya is a kereset elutasítását eredményezi. A felperesnek konkrétan olyan szakmai szabályszegést, mulasztást kellett bizonyítania, ami az állapotjavulását okozó endovénás lézeres beavatkozás elvégzéséig eltelt közel 10 hónap alatt az állapotában végső soron egészségromlást okozott valamilyen megítélhető mértékben, ami a felperes kárát jelentheti. A két alperes által végzett kezeléssel egyaránt az a szakmai megállapítás az aggálytalan szakértői vélemény alapján, hogy a felperes I. stádiumú visszér-betegségét az adekvát konzervatív kezeléssel végezték. Ez a betegség gyógyítására nem, hanem a tünetmentesség elérésére alkalmas (kompressziós kezelés-gyógyszer-kenőcs), de ez a kezelés egy folyamat, hosszabb ideig is eltarthat. Ezt a felperes nem várta ki, mert egy másik orvoshoz ment az említett lézeres kezelés elvégzése érdekében. Azt a felperesen kívül senki sem állítja, hogy a 10 hónap alatt olyan állapotromlás következett be, ami a műtéti beavatkozás eredményét korlátozta, illetőleg a műtéti beavatkozás utáni időre jelentene valamiféle hátrányt. A felperes állítása csak abban áll, hogy az alperesek konzervatív kezelése nem járt eredménnyel, ugyanis maradt a betegség meglévő állapota; ez

maga is azt jelenti, hogy nincs (nem volt) rosszabbodás, tehát nincs kár, és nincs annak az alperesek általi okozása sem. Az adott esetben a jobb állapotnak az elérhetősége azért nem tekinthető kárnak, mert a diagnózis helyes volt, a kezelés annak megfelelő volt, és csak a konzervatív kezelés eredménytelensége esetén lett volna elvárható a továbblépés, ok keresés, és ahhoz képest műszeres és egyéb vizsgálat, és végső soron a műtéti beavatkozás. Ezt az alpereseknél nem várta ki a felperes; erre lehetősége volt, ám ebből még nem következik az alperesek kártérítési felelőssége, akkor sem, ha a betegségének tünetei javultak.

Záró rész

- [20] Minderre tekintettel a jogerős ítélet a kifejtett okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria az indokolás módosításával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [21] A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek és a beavatkozó felülvizsgálati eljárási költségeinek a megfizetésére.

Budapest, 2016. november 30.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági ügyintéző
HM